

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

200501974-10
LRS

Emnekode

SARK-2000

Dato

7. november 2005

Høringsinnspill - forslag til revidert rammeplan for barnehagen

Vedlagt følger høringsinnspill til forslag til revidert rammeplan fra Bergen kommune.

Saken er utarbeidet av byrådsavdeling for oppvekst. Komite for oppvekst behandlet saken i møtet 031105 sak 86-05 og avga følgende innstilling:

”Bergen kommune oversender høringsuttalelse i samsvar med vedlagte saksutredning vedrørende revidert rammeplan for barnehagen”.

Saken skal behandles i Bergen Bystyre 21.november, og dersom bystyret har merknader til saken, ettersendes disse til Barne- og familiedepartementet.

Med vennlig hilsen

Anne-Marit Presterud
Kommunaldirektør

Dato: 28. september 2005

Byrådsak 289/05

Byrådet

Høringsinnspill til revidert rammeplan for barnehagen

MEBO SARK-2000-200501974-8

Hva saken gjelder:

Barne- og familiedepartementet fremmer for høring forslag til revidert rammeplan for barnehagen. Det vises til høringsbrev datert 07.09.05 fra departementet med høringsutkast som er å finne på departementets hjemmeside www.bfd.dep.no.

Ny barnehagelov trer i kraft 1. januar 2006. Revidert rammeplan er en forskrift til barnehageloven og skal tre i kraft samtidig med loven.

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. Planen skal gi barnehagens personale, eier og tilsynsmyndighet en forpliktende ramme for arbeidet. Rammeplanen skal også være et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen. For å gjøre rammeplanen til et mer hensiktsmessig redskap, er planen redusert fra rundt 130 til vel 20 sider.

De sentrale prinsippene i dagens rammeplan foreslås videreført: Syn på barn og ungdom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagens egenart som arena for lek, omsorg, oppdragelse og læring. Planen understreker barns rett til medvirkning og barnehagens plikt til å ta hensyn til det enkelte barns forutsetninger og behov. Barnehagens nye innholdsbestemmelse blir utdypet. Departementet har lagt vekt på å formulere tydeligere krav til barnehagens ansatte for å sikre barn likeverdige barnehagetilbud av god kvalitet. Planen fremhever betydningen av personalets etiske holdninger, kunnskaper og ferdigheter i møte med barn. Departementet ser det som viktig å videreføre barnehagens faglige frihet til å velge innhold og arbeidsmåter innenfor rammene gitt i lover, forskrifter og eiers lokale tilpasning.

Departementet ønsker en debatt og et engasjement for innholdet i barnehagen, og inviterer partene til å komme med innspill til rammeplanen.

Bergen kommune ønsker at ny Rammeplan i tillegg skal inneholde:

- Barn med spesielle behov. Eksisterende rammeplans kap. 7.1.3 arbeid med barn med spesielle behov savnes.
- Minoritetspråklige barn utgjøre rundt 7% av befolkningen i Norge og de bør i større grad synliggjøres. Rammeplanen inneholder formuleringer som "alle barn", men da en ennå

står overfor mange utfordringer for denne gruppen og barn med spesielle behov bør Rammeplanen omtale disse gruppene.

- Overgangen barnehage til skole
- De minste barna i barnehagen

Bergen kommune mener at Rammeplanen kunne vært mer konkret formulert, slik den fremstår blir den for generell. Barnehagens samfunnsmandat kommer ikke klart fram. Det oppleves vanskelig å få klarhet i hva barnehagen skal være og hva samfunnet vil med barnehagen. Bergen kommune avventer temaheftene som skal utdype forskriften.

Læringssynet må komme tydeligere fram og det må beskrives klarere hvordan personalet skal forholde seg til barna. Ansatte i barnehagen må ha et reflektert syn på hva barna skal lære. Hovedtyngden av personalet i barnhagen er ikke pedagogisk utdannet, og det er derfor spesielt viktig at samfunnets syn på læring kommer tydelig fram.

Bergen kommune ønsker at den enkelte kommune som barnehageeier får mulighet til å fastsette verdigrunnlaget som de kommunale barnehagene skal bygge sin virksomhet på. Dette er nødvendig for å sikre likeverdig behandling av private og kommunale barnehager.

Bergen kommune savner bedre sammenheng mellom lek og læring, og mener at lekens betydning er forenklet.

Det stilles en rekke krav til personalet knyttet til målene, og Bergen kommune mener at skal dette kunne oppnås er det viktig at det settes av tilstrekkelige statlige midler til kompetanseheving for barnehagens personale.

Bergen kommune slutter seg til:

- Likeverdig barnehagetilbud av god kvalitet krever individuell tilrettelegging av tilbudet og lokal tilpasning av rammeplanen.
- Presiseringen av barns medvirkning.
- Arbeidsmåter og innhold
- Viktigheten av barnehagens fysiske miljø
- Innholdet i kapittelet om omsorg og oppdragelse
- Innføring av et nytt fagområde – religion, etikk og filosofi

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune oversender høringsuttalelse i samsvar med vedlagte saksutredning vedrørende revidert rammeplan for barnehagen.

Monica Mæland
Byrådsleder

Hans-Carl Tveit
Byråd for oppvekst

Saksutredning

Høringsutkastets innhold

Barne- og familiedepartementet fremmer for høring forslag til revidert rammeplan for barnehagen. Det vises til høringsbrev datert 07.09.05 fra departementet med høringsutkast som er å finne på departementets hjemmeside www.bfd.dep.no.

Ny barnehagelov trer i kraft 1. januar 2006. Revidert rammeplan er en forskrift til barnehageloven og skal tre i kraft samtidig med loven.

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. Planen skal gi barnehagens personale, eier og tilsynsmyndighet en forpliktende ramme for arbeidet. Rammeplanen skal også være et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen. For å gjøre rammeplanen til et mer hensiktsmessig redskap, er planen redusert fra rundt 130 til vel 20 sider. Dette har bl.a. vært mulig fordi flere elementer i dagens rammeplan nå er tatt inn i den nye barnehageloven. Videre er fag- og metodestoff fjernet.

De sentrale prinsippene i dagens rammeplan foreslås videreført: Syn på barn og ungdom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagens egenart som arena for lek, omsorg, oppdragelse og læring. Planen understreker barns rett til medvirkning og barnehagens plikt til å ta hensyn til det enkelte barns forutsetninger og behov. Barnehagens nye innholdsbestemmelse blir utdypet. Departementet har lagt vekt på å formulere tydeligere krav til barnehagens ansatte for å sikre barn likeverdige barnehagetilbud av god kvalitet. Planen fremhever betydningen av personalets etiske holdninger, kunnskaper og ferdigheter i møte med barn. Departementet ser det som viktig å videreføre barnehagens faglige frihet til å velge innhold og arbeidsmåter innenfor rammene gitt i lover, forskrifter og eiers lokale tilpasning.

Bergen kommunes høringsuttalelse til innholdet

Generelle kommentarer

Bergen kommune er positiv til at det nå legges fram en kortere rammeplan for barnehagen enn tidligere, da dette gir bl.a. foreldre og politikere bedre muligheter til å sette seg inn i innholdet i barnehagen. Samtidig opplever vi at en kortere versjon stiller større krav til tydelig innhold. Den versjon av Rammeplanens som her foreligger bør spisses noe mht formuleringene. Det vises bl.a. til bruk av ordene kan/skal og må/bør flyter i hverandre, og dette skaper uklarhet.

Bergen kommune mener at Rammeplanen kunne vært mer konkret formulert, slik den fremstår blir den for generell. Barnehagens samfunnsmandat kommer ikke klart fram.

Kommentarer til innholdet

Barnehagens oppgaver i samfunnet:

Barnehagens samfunnsmandat beskrives i dette kapittelet. Det oppleves vanskelig å få klarhet i hva barnehagen skal være, hva samfunnet vil med barnehagen og hva som forventes av barnehagen.

Bergen kommune er positiv til at en trekker inn at barnehagen har en viktig plass som oppvekstarena. Dette er helt i tråd med Bergen kommunes tanker. I Bergen har en

byrådsavdeling for oppvekst som skal tilrettelegge for aktivt og trygt oppvekstmiljø for barn og unge innenfor fagfeltene barnehage, skole, idrett og fritidsfeltet.

Grunnleggende begreper og prinsipper:

Bergen kommune slutter seg til:

- Likeverdig barnehagetilbud av god kvalitet krever individuell tilrettelegging av tilbudet og lokal tilpasning av rammeplanen.
- Presisering av barns medvirkning.
- Arbeidsmåter og innhold
- Viktigheten av barnehagens fysiske miljø. Imidlertid har planlegging og bygging av nye barnehager etter prinsipper for universell utforming økonomiske konsekvenser, og det savnes tydeligere presisering av dette temaet. Bergen kommune ser viktigheten av tilfredsstillende arealer for fysisk utfoldelse og forsøker å bygge barnehager inntil grøntarealer og friområder der hvor dette er mulig.

Læringssynet som skisseres er for snevert og passivt, og det er ikke konsekvent bruk av samme læringsbegrep i hele Rammeplanen. Ansatte i barnehagen må ha et reflektert syn på hva barna skal lære. Hovedtyngden av personalet i barnehagen er ikke pedagogisk utdannet, og det er derfor spesielt viktig at samfunnets syn på læring kommer tydelig fram.

Barnehagens verdigrunnlag:

Barnehagens formålsbestemmelse gir private barnehageeiere og menigheter innenfor Den norske kirke anledning til å praktisere særlige bestemmelser om livssynsformål. Private eiere kan også reservere seg fra lovens kristne livssynsformål.

Bergen kommune ønsker at den enkelte kommune som barnehageeier får mulighet til å fastsette verdigrunnlaget som de kommunale barnehagene skal bygge sin virksomhet på. Dette er nødvendig for å sikre likeverdig behandling av private og kommunale barnehager.

Omsorg og oppdragelse:

Bergen kommune slutter seg til:

- Innholdet i kapittelet om omsorg og oppdragelse

Lek og læring:

Bergen kommune savner bedre sammenheng mellom lek og læring, og mener at lekens betydning for læring ikke er fremhevet godt nok.

Bergen kommune synes det er flott at barnehagen som kulturarena trekkes fram. I Bergen ønsker kommunen å satse på en kunstformidling også ovenfor barn i førskolealder, etter modell fra Den kulturelle skolesekken som er en kulturpolitisk satsing rettet mot grunnskolen.

Barnehagens fagområder:

Det angis seks fagområder som barnehagen skal arbeide med. De seks fagområdene er:

- Språk, tekst og kommunikasjon
- Kropp, bevegelse og helse
- Estetiske fagområder
- Natur, miljø og teknikk

- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Eksisterende rammeplan inneholder fem fagområder. Det nye fagområdet er religion, etikk og filosofi. Bergen kommune er positiv at dette kommer inn som eget fagområde, og slutter seg til dette I reformen kunnskapsløftet innføres filosofi som nytt fag fra 01.08.2006. Den filosofiske samtalen er grunnleggende for førskolepedagogikken, og det er derfor positivt at dette fagområde får større fokus i den nye rammeplanen.

Bergen kommune mener at det er for mange generelle mål for barna. Dette bør kortes noe ned og konkretiseres bedre.

Det stilles en rekke krav til personalet knyttet til målene, og Bergen kommune mener at skal dette kunne oppnås er det viktig at det tilføres av tilstrekkelige statlige midler til kompetanseheving. Siden barnehagen har så stor andel ufaglærte vil det kreve mye opplæring for å imøtekomme foreldrenes krav til barnehagen. Et kompetanseløft etter modell fra skole vil kunne gi tryggere læringarenaer i barnehagen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering:

Bergen kommune slutter seg til at det gis lokal frihet til hvordan den pedagogiske virksomheten skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

Samarbeid:

Bergen kommune er opptatt av viktigheten av samarbeid med skolen.

Det fremgår av rammeplanen at den enkelte kommune må finne hensiktsmessige løsninger på hvordan barnehage og skole konkret skal samarbeide. Det vises til Bergen kommunes høringsuttalelse til ny barnehagelov hvor Bergen presiserte at det bør gis generell anledning til å opprette barnetun med felles ledelse for skole og barnehage, noe Bergen kommune har opprettet som prosjekt. Bergen kommune synes dette er et viktig skritt i retningen av å få hensiktsmessige løsninger for hvordan barnehage og skole konkret skal samarbeide.

Bergen kommune ønsker at ny Rammeplan i tillegg skal inneholde:

- Barn med spesielle behov. Eksisterende rammeplans kap. 7.1.3 arbeid med barn med spesielle behov savnes.
- Minoritetspråklige barn ut gjøre rundt 7% av befolkningen i Norge og de bør i større grad synliggjøres. Rammeplanen inneholder formuleringer som "alle barn", men da en ennå står overfor mange utfordringer for denne gruppen og barn med spesielle behov bør Rammenplanen omtale disse gruppene.
- Overgangen barnehage til skole
- De minste barna i barnehagen

Byrådets oppsummering:

Bergen kommune mener at Rammeplanen kunne vært mer konkret formulert, slik den fremstår blir den for generell. Barnehagens samfunnsmandat kommer ikke klart fram. Det oppleves vanskelig å få klarhet i hva barnehagen skal være og hva samfunnet vil med barnehagen. Bergen kommune avventer temaheftene som skal utdype forskriften.

Læringssynet må komme tydeligere fram og det må beskrives klarere hvordan personalet skal forholde seg til barna. Ansatte i barnehagen må ha et reflektert syn på hva barna skal lære.

Hovedtyngden av personalet i barnhagen er ufaglært, og det er derfor spesielt viktig at samfunnets syn på læring kommer tydelig fram.

Bergen kommune ønsker at den enkelte kommune som barnehageeier får mulighet til å fastsette verdigrunnlaget som de kommunale barnehagene skal bygge sin virksomhet på. Dette er nødvendig for å sikre likeverdig behandling av private og kommunale barnehager.

Bergen kommune savner bedre sammenheng mellom lek og læring, og mener at lekens betydning er forenklet.

Læringsbegrepet som skisserer er for snevert og passivt, og det er ikke en konsekvent bruk av læringsbegrepet i hele Rammeplanen. Læringssynet må komme klarere fram og det må beskrives tydelig hvordan personalet skal forholde seg til barna. Pedagogen bør ha et reflektert syn på hva barna skal lære. Hovedtyngden av personalet i barnhagen er ufaglært, og det er derfor spesielt viktig at læringssynet personalet skal arbeide etter kommer tydelig fram.

Det stilles en rekke krav til personalet knyttet til målene, og Bergen kommune mener at skal dette kunne oppnås er det viktig at det settes av tilstrekkelige statlige midler til kompetanseheving for barnehagens personale.

Bergen kommune slutter seg til:

- Likeverdig barnehage tilbud av god kvalitet krever individuell tilrettelegging av tilbudet og lokal tilpasning av rammeplanen.
- Presiseringen av barns medvirkning.
- Arbeidsmåter og innhold
- Viktigheten av barnehagens fysiske miljø
- Innholdet i kapittelet om omsorg og oppdragelse
- Innføring av et nytt fagområde – religion, etikk og filosofi